

Oponentský posudek na rigorózní práci

Odpovědnost za škody způsobené zvěří

Autor: Mgr. Hubert Maxa

1. Autorem zvolené téma je vysoce aktuální. Škody způsobené zvěří ve svém úhrnu dosahují značných částek. Z tohoto důvodu je rozbor historické geneze odpovědnosti za takové škody, platné úpravy, ale též možných řešení de lege ferenda v uceleném podání nutné uvítat.

2. Autor při zpracování zvolené problematiky využil své hluboké znalosti nejen z oblasti práva, ale též praktické znalosti a zkušenosti z myslivosti.

Zpracování zvolené tematiky kladlo na autora značné nároky z hlediska vstupních informací (domácí právní úprava v historickém vývoji a to na všech úrovních síly právních předpisů, vybraná zahraniční právní úprava, judikatura, ostatní zdroje, ale též odborné profesní články z myslivosti, zemědělství a lesnictví).

Z teoretického hlediska práce využívá standardních interpretačních metod (analýzu, deskripci, syntézu), dále historickou metodu a komparaci. Závěry uváděné v předložené práci mají dostatečnou oporu ve značném počtu literárních zdrojů (domácích i zahraničních), které autor vždy s naprostou přesností citoval. Mgr. Maxa se výborně orientuje též v relevantní judikatuře.

Na 126 stran textu rigorózní práce je doprovázeno bohatým poznámkovým aparátem čítajícím 372 poznámek pod čarou.

3. Formální členění práce je zdařilé a přispívá ke srozumitelnosti a ucelenosti výkladu. Předložená práce je včetně úvodu a závěru rozčleněna do devíti kapitol, které jsou proporcionalně rozčleněny do dalších podkapitol sledujících dílčí otázky. Kladně je potřeba hodnotit především téměř didaktickou systematiku předložené práce, kdy autor přechází od obecných výkladů odpovědnosti k definování základních stavebních kamenů zvolené problematiky. Precizně je vymezen historický vývoj a pojem myslivosti od starověku až po současnost.

Stěžejní je rozbor problematiky pojetí zvířete a rozdělení zvířat (kapitola čtvrtá) a to jednak ve smyslu občanského zákoníku č. 89/2012 a dále zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb. V patřičných konotacích je odpovědnost za způsobenou škodu uváděna v souvislosti se zákonem o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. a dále zákonem č. 115/2000 Sb. o náhradě škody způsobené vybranými druhy zvláště chráněných živočichů. Inspirativní je též využití odborné literatury týkající se agrární, lesní a myslivecké problematiky.

4. Rigorózní práce je charakteristická provázaností a výbornou systematikou. Stěžejní myšlenkou, ke které se autor vždy vrací, je rozsah a charakter odpovědnosti za škodu způsobené zvěří. Touto myšlenkou se autor zabývá v historickém vývoji, de lege lata a v samotném závěru pak de lege ferenda. V rozboru pohledu na odpovědnost autor neopomíjí specifikum zvolené problematiky a sice odpovědnost za škodu jako soukromoprávní vztah, který je však v rámci této problematiky zcela pochopitelně zasazen do veřejnoprávních konotací, které se s ohledem na veřejný zájem dotýkají též samotného státu.

5. Předložená práce je založena na hluboké znalosti a zájmu autora o danou problematiku. Precizní vymezení jednotlivých pojmů (zvíře, zvěř, myslivost, honitba, věc ničí, zvíře bez pána, zajaté a zkrocené zvíře) čtenáře nenásilně a čtivě navádí k porozumění problematice, která jinak v právní veřejnosti není až tolik známa. Zajímavý je nepochybně historický exkurz do vývoje práva myslivosti od středověku až po současnost, kdy autor se proporcionálně věnuje historii recentní. Z hlediska teoretického Mgr. Hubert Maxa staví svůj výklad na kontrastu dvou elementárních zásad této problematiky a sice *casum sentit dominus* a *in alieno venari licet est (res nullius – zvíře bez pána)*.

Z podaného autor správně dovozuje nutnost existence odpovědnostního režimu, kdy obecně jako odpovědný v úvahu přichází subjekt, který má z myslivosti (lovu) výhody. Autor na základě rozboru právní úpravy (občanský zákoník, zákon o myslivosti, zákon o ochraně krajiny, zákon o lesích) poukazuje na fakt, že se nejedná o odpovědnost časově a prostorově nikterak neomezenou (str. 52 a násl.). Kriticky se staví k absolutisticky pojaté aplikaci zákona o myslivosti a redukci odpovědnostního poměru jen na vyčíslení vzniklé škody. V tomto ohledu poukazuje na obecnou deliktní odpovědnost (§ 2910 OZ) a všeobecnou prevenční povinnost (§ 2900 OZ), která by mohla doznat projevu ve formě spoluodpovědnosti za vzniklou škodu. Přínosné je zařazení „procesního rámce“ tj. úpravy uplatnění nároku na náhradu.

Vedle stěžejního odpovědnostního režimu podle zákona o myslivosti se autor patřičně zabývá také odpovědností za škodu způsobenou zvěří mimo rámec zákona o myslivosti (§ 2900 OZ, §§ 2933 – 2935) a škodu způsobenou při výkonu myslivosti.

Autor neopomíjí ani problematiku škody způsobené vybranými druhy zvláště chráněných živočichů či škodu způsobenou zvěří, která unikla z obory.

Přes relativně komplexní legislativní podchycení odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem (zvířaty). Mgr. Maxa poukazuje na fakt, že ani přes přísnou odpovědnost založenou samotným občanským zákoníkem, nebudou vyloučeny případy, kdy si poškozený ponese škodu ve svých poměrech sám.

Inspirativní je komparativní přehled vybraných zahraničních úprav věnovaných pojetí náhrad škod způsobených zvěří (kapitola šestá.). Autor s vřelostí a zájmem poukazuje na úpravy, které jsou v mnohém ohledu shodné

s tuzemskou úpravou (Německo), do protikladu pak staví skandinávské pojetí. Precizovaný aspekt prevence je pak patrný ze Slovinské úpravy.

Správný je autorův postřeh týkající se původu nárůstu škod způsobených zvěří (změna, či spíše porušování preventivních agrotechnických postupů, různě zdařilá koncepce hospodaření se zvěří v jednotlivých honitbách, introdukce cizokrajných druhů apod.)

V osmé kapitole se Mgr. Hubert Maxa pokouší najít vhodný odpovědnostní mechanismus a to co do subjektů a rozložení odpovědnostního břemene. Na str. 119 navrhuje změnu současného objektivního charakteru odpovědnosti na princip subjektivní, dále se zabývá šíří záběru odpovědnosti za škody způsobené zvěří. V samotném závěru osmé kapitoly dospívá k závěru, že vhodné řešení je možné nalézt jen v aplikační praxi. Autor se tématicky správně vrací k pojetí a rozsahu odpovědnosti uživatele honitby. Zabývá se především neodmyslitelnou a v soukromém právu zásadní zásadou prevence, otázkou spolupůsobení při vzniku škody apod. V této části autor dospívá k závěru, že možná řešení spočívají v zásadě ve všech myslitelných člancích problematiky – tj. legislativě, faktickém agrárním a mysliveckém hospodaření, ale též v soudní praxi. Poukazuje přitom na problematické očekávání legislativního řešení a proto v závěru své práce spíše spoléhá na erudovanou soudní praxi v situacích, kdy nedojde mezi poškozeným a škůdcem k dohodě ohledně náhrady vzniklé škody (str. 123 – 124).

5. Předložená rigorózní práce je charakteristická vysokou stylistickou a jazykovou úrovní s naprosto ojedinělým výskytem překlepů (str. 120 8. 2. 4. škody zvěří)

Mgr. Hubert Maxa prokázal schopnost pracovat samostatně a tvůrčím způsobem. Svojí prací prokazuje hlubokou znalost zvolené problematiky a čtenáři nabízí srozumitelný vhled do této oblasti. Rigorózní práce nepochybně splnila cíl vytčený v jejím úvodu.

6. Předložená rigorózní práce splňuje veškeré formální i obsahové požadavky, které jsou kladeny na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

7. V rámci ústní obhajoby se Mgr. Hubert Maxa zamyslí nad otázkou odpovědnosti za škodu způsobenou černou zvěří na nehonebních pozemcích (hřiště, zahrady) v situaci, kdy je nevhodně nastaveno hospodaření v honitbě, případně není hospodařeno řádně.

V Praze 5. 1. 2016

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.
Oponent rigorózní práce

